

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 671/2025-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zastúpenej MALICH advokátska kancelária, s.r.o., Dunajská 25, Bratislava, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8Svk/2/2025 z 21. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 17. októbra 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 8Svk/2/2025 z 21. júla 2025. Napadnutý rozsudok navrhuje zrušiť, vec vrátiť na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania v sume 949,16 eur.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe žiadosti sťažovateľky Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor zapísal do [REDAKOVANÉ] pre k. ú. [REDAKOVANÉ] poznámku o začatí konania o správnej žalobe proti rozhodnutiam správnych orgánov (rozhodnutie o povolení zmeny územného rozhodnutia a povolenie stavby – bytového domu s prípojkami inžinierskych sietí pre stavebníka ako druhého účastníka konania) a o žiadosti o priznanie odkladného účinku správnej žaloby.

3. Stavebník ako druhý účastník konania požiadal okresný úrad o výmaz poznámky. Okresný úrad rozhodnutím z 28. decembra 2020 podľa § 59 ods. 2 písm. d) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „katastrálny zákon“)

opravil údaj v katastri nehnuteľností tak, že vymazal poznámku, ktorej zápis iniciovala sťažovateľka.

4. Okresný úrad Bratislava, odbor opravných prostriedkov ako druhostupňový správny orgán rozhodnutím z 31. marca 2021 potvrdil rozhodnutie prvostupňového orgánu o výmaze poznámky. Podľa druhostupňového správneho orgánu obsahom tejto poznámky bolo označenie súdneho konania, ktorého predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí stavebného úradu, a nie vecných práv k dotknutým nehnuteľnostiam, preto bol zápis informatívnej poznámky vykonaný v rozpore s príslušnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

5. Proti rozhodnutiu druhostupňového správneho orgánu podala sťažovateľka správnu žalobu, v ktorej argumentovala jeho nedostatočným odôvodnením, v ktorom správne orgány vychádzali z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď poznámku informujúcu o správnej žalobe proti stavebnému povoleniu nepovažovali za informáciu týkajúcu sa vecných práv k dotknutým nehnuteľnostiam.

6. Správny súd v Bratislave rozsudkom z 29. mája 2024 správnu žalobu zamietol (prvý výrok), právo na náhradu trov konania žalovanému nepriznal (druhý výrok) a ďalším účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal (tretí výrok). Správny súd v odôvodnení svojho rozsudku poukázal na § 190 Správneho súdneho poriadku, zastávajúc názor, že sťažovateľka ako vlastníčka susedných pozemkov (nehnuteľností) nedisponuje aktívnou vecnou legitimáciou na podanie správnej žaloby, keďže v čase rozhodovania správneho súdu o výmaze poznámky k dotknutým nehnuteľnostiam nebola dotknutá na svojich právach a oprávnených záujmoch. Sama sťažovateľka podľa správneho súdu neidentifikovala, na ktorom konkrétnom subjektívnom práve mala byť dotknutá, ale poukazovala iba na právom chránené záujmy tretích osôb (stavebníka, záujemcov o byty a pod).

7. Proti prvému výroku rozsudku správneho súdu podala sťažovateľka kasačnú sťažnosť. V jej odôvodnení vo vzťahu k svojej aktívnej vecnej legitimácii argumentovala svojím vlastníckym právom k nehnuteľnostiam, ktoré susedia s dotknutými nehnuteľnosťami, na ktorých bola poznámka zapísaná, a poukázala na to, že právo stavby predstavuje odvodené vecné právo k nehnuteľnosti. Zdôraznila, že bola účastníčkou konania o zápise poznámky, ako aj dotknutého stavebného konania o povolení stavby a právo stavby na strane stavebníka, na ktoré poznámka v katastri nehnuteľností odkazovala, malo priamy vplyv na jej práva. Namietala, že výpočet možných poznámok vo vyhláske ku katastrálnemu zákonu je len demonštratívny a dotknutá poznámka má prenotačný charakter a informuje o práve k nehnuteľnostiam. Poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Sžk/12/2017 zo 16. januára 2018, podľa ktorého aktívna legitimácia v správnom súdnictve by nemala byť spojená s existenciou presne špecifikovaných subjektívnych hmotných práv sťažovateľky, ale len s tvrdeným zásahom do právnej sféry. Bude teda daná vždy, ak nie je možné zjavne a jednoznačne konštatovať, že k zásahu do právnej sféry žalobcu v žiadnom prípade nedošlo. Rozsudok správneho súdu v tejto veci je však v rozpore s uvedeným právnym názorom. Sťažovateľka zároveň požiadala o priznanie odkladného účinku podanej kasačnej sťažnosti.

8. Podaním z 10. júna 2025 sťažovateľka na najvyššom správnom súde urgovala rozhodnutie kasačného súdu a zároveň mu oznámila, že rozsudkom z 5. júna 2025 správny súd zrušil stavebné

povolenie na bytový dom, tzn. rozhodnutie, vo vzťahu ku ktorému chcela poznámkou zapísať informácie k dotknutým nehnuteľnostiam.

9. Najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 8Svk/2/2025 z 21. júla 2025 (právoplatným 20. augusta 2025) návrh sťažovateľky na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol (výrok prvý), kasačnú sťažnosť zamietol (výrok druhý), účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal (výrok tretí) a ďalším účastníkom konania právo na náhradu trov konania nepriznal (výrok štvrtý).

II.

Argumentácia sťažovateľky

10. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti argumentuje, že najvyšší správny súd nesprávne posúdil právnu otázku jej aktívnej vecnej legitímácie vo vzťahu ku konaniu o výmaze poznámky z katastra nehnuteľností a zároveň sa napadnutým rozsudkom odchýlil od vlastnej rozhodovacej praxe. Aktívnou vecnou legitímáciou sťažovateľka disponovala, pretože bola vlastníčkou pozemkov susediacich s pozemkami, ktorých sa zapísaná a už vymazaná poznámka týkala a na ktorých sa zároveň realizovala stavba. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1Svk/63/2022 z 29. októbra 2024. Právo stavby na strane stavebníka, ktoré sa posudzovalo v konaní o správnej žalobe a na ktoré odkazovala vymazaná poznámka v katastri nehnuteľností, malo priamy vplyv na práva a oprávnené záujmy sťažovateľky. V danom prípade bola nesprávne právne vyhodnotená aktívna vecná legitímácia sťažovateľky iba formalistickým odkazom na údajnú nemožnosť zásahu do jej subjektívnych práv.

11. Napadnuté rozhodnutie najvyššieho správneho súdu je arbitrárne a nepreskúmateľné, pretože príslušný súd v ňom neskúmal a nedával ústavne konformné odpovede na právne a skutkovo relevantné argumenty sťažovateľky. Nedostatkami napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu bol aj vnútorný rozpor bodov 20, 22 a 26 jeho odôvodnenia (napr. rozpor, pri ktorom na jednej strane hovorí o nedostatku aktívnej procesnej legitímácie sťažovateľky na podanie žaloby v bode 20 a v zostávajúcich bodoch 22 a 26 uviedol, že kasačnú sťažnosť zamietol ako nedôvodnú). Aj keď sťažovateľka nie je výslovne povereným subjektom podľa právneho poriadku, t. j. občianskym združením na ochranu prírody a pod., rozhodnutia správnych orgánov sa jej vo svojich dôsledkoch dotýkajú. Poznámka mala verejnosť informovať o skutočnostiach týkajúcich sa nedostatkov v konaní o povolení stavby, čo má priamy vplyv na životné prostredie obyvateľov vrátane sťažovateľky, aj keď nie je podľa právneho poriadku výslovne povereným subjektom na ochranu týchto verejných záujmov, a záver týkajúci sa nezohľadnenia nových skutočností v konaní zo strany najvyššieho správneho súdu je nesprávny.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie označených práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom najvyššieho správneho súdu, ktorý neodpovedal dostatočne na jej námietky uvedené v kasačnej sťažnosti a týkajúce sa rozporovania záveru o absencii aktívnej vecnej legitímácie na podanie správnej žaloby v tejto veci na jej strane.

13. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také

odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Aj podľa Európskeho súdu pre ľudské práva právo na spravodlivé súdne konanie zahŕňa aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom z jeho judikatúry je možné vyvodit' limity povinnosti súdu odôvodniť súdne rozhodnutie a tomu korešpondujúceho práva na odôvodnenie rozhodnutia. Toto právo nie je absolútne, to znamená, že súdny orgán nie je povinný dať podrobnú odpoveď na každý argument strany (rozsudok Van Hurk v. Holandsko z 19. 4. 1994, č. 16034/90, § 61, podobne rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. 1. 1999, č. 30544/96, § 26, rozsudok Perez v. Francúzsko z 12. 2. 1994, č. 47287/99, § 81).

14. Predmetom konania pred ústavným súdom nie je hodnotenie správnosti skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože ústavný súd nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Pri uplatňovaní svojej právomoci ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základných práv sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a či výsledkom aplikácie právnych predpisov na konkrétny prípad nie je zrejme nespravodlivosť.

15. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom napadnutého rozsudku v kontexte sťažovateľkou predloženej argumentácie. Podľa ústavného súdu najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku riadne a dostatočne odpovedal na sťažovateľkou v kasačnej sťažnosti predložené námietky.

16. K námietkam nedostatočného odôvodnenia absencie aktívnej vecnej legitímácie na strane sťažovateľky je potrebné uviesť, že najvyšší správny súd v bodoch 15 a 20 napadnutého rozsudku jasne definoval, že za kľúčovú a spornú otázku považoval práve otázku aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky na podanie správnej žaloby, t. j. otázku, či výmazom dotknutej poznámky mohlo dôjsť k ukráteniu jej subjektívnych práv, hoci nie je osobitným zákonom ani Správnym súdnym poriadkom výslovne splnomocnená na ochranu zákonnosti či verejného záujmu.

17. Najvyšší správny súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vyrovnal aj s poukazom sťažovateľky na svoju ustálenú judikatúru, v súlade s ktorou skúmal, či sťažovateľka mohla byť na svojich právach ukrátená rozhodnutím o výmaze poznámky, a dospel k záveru, že táto poznámka sa týka iba vlastníka pozemku, ku ktorému bola zapísaná, a neovplyvňuje jej postavenie. Sťažovateľkou tvrdené skutočnosti (zásah do jej práv v dôsledku povolenia stavby, právo verejnosti na informácie) výmazom spornej poznámky podľa najvyššieho správneho súdu žiadnym spôsobom nemenia jej právnu pozíciu ako vlastníčky susedného pozemku. K namietanému porušeniu práva verejnosti na informácie najvyšší správny súd uviedol, že sťažovateľka v konaní o výmaze nie je zákonom výslovne povereným subjektom k realizácii ochrany uvedených práv.

18. Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa relevantnosti obsahu zapísanej poznámky najvyšší správny súd v bode 23 uviedol, že pri posúdení tejto skutočnosti je potrebné vychádzať z účelu inštitútu poznámky, ktorý slúži k signalizácii skutočností, ktoré sa dotýkajú zmluvnej voľnosti nositeľa vecného práva zapísaného v katastri nehnuteľností alebo ktorými je do určitej miery oslabovaný princíp publicity existujúcich zápisov. Sťažovateľkou tvrdené subjektívne práva však nesúvisia s prípadnými obmedzeniami práv vlastníka pozemku, ku ktorému bola poznámka

zapísaná, a v konečnom dôsledku sa ani priamo netýkajú práv vlastníka pozemku zapisovaných do katastra nehnuteľností podľa § 1 ods. 1 katastrálneho zákona.

19. K námietke sťažovateľky poukazujúcej na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu sp. zn. 1Svk/63/2022 z 29. októbra 2024 ústavný súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom tento súd zdôraznil, že ním prijaté závery neznamenajú, že sťažovateľka nemôže byť v iných konaniach, napr. územnom konaní alebo konaní o povolení stavby dotknutá na svojich právach a v nich má právo domáhať sa ich ochrany. Poukaz na uvedené rozhodnutie, v ktorom došlo k preskúmaniu rozhodnutí vydaných v stavebnom konaní z iniciatívy vlastníka susedných pozemkov, je len dôkazom správnosti záverov prijatých najvyšším správnym súdom v napadnutom rozsudku. Taktiež sťažovateľkou namietanej rozpornosti bodov 20, 22 a 26 nie je možné prisvedčiť, keďže z kontextu napadnutého rozsudku je zrejmé, že najvyšší správny súd vo všetkých bodoch svojho rozhodnutia konzistentne zotrval na svojom závere o absencii aktívnej vecnej legitímácie sťažovateľky a v bodoch 22 a 26 sa vyrovnal s námietkami sťažovateľky smerujúcimi proti uvedenému záveru, ktoré predstavovali aj dôvody ňou podanej kasačnej sťažnosti.

20. Podľa ústavného súdu právne závery prijaté najvyšším správnym súdom nemožno považovať za neodôvodnené a ani za arbitrárne, t. j. také, ktoré by boli založené na právnych záveroch, ktoré nemajú oporu v zákone, resp. popierajú podstatu, zmysel a účel v napadnutom konaní aplikovaných ustanovení. Vzhľadom na obsah ústavnej sťažnosti tak ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka dostala z materiálneho hľadiska odpovede na ňou predloženú argumentáciu, pričom prijaté závery sú konzistentné a ústavne prijateľné. Konanie, ktoré ako celok zohľadňuje všetky podstatné okolnosti danej právnej veci, považuje ústavný súd v celkovom výsledku za spravodlivé.

21. K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie ústavný súd už len dodáva, že dané právo nie je možné vykladať tak, že by sťažovateľom garantovalo právo na úspech v konaní či zaručovalo rozhodnutie zodpovedajúce ich predstavám. Jeho obsahom je právo na také súdne konanie, v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi za súčasnej aplikácie ústavných princípov. Ústavný súd už viackrát vo svojej judikatúre konštatoval, že nesúhlas sťažovateľa so závermi či s názormi konajúcich súdov nemôže sám osebe zakladať dôvodnosť ústavnej sťažnosti (napr. IV. ÚS 233/2020).

22. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu